

MARIA JOSEP CASTILLO

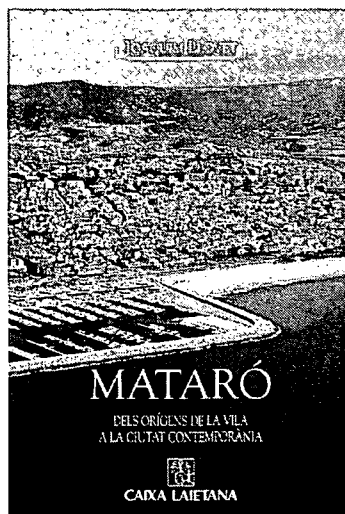
mataró, 2000 anys d'història

Malgrat que aquesta secció dóna prioritat a les obres locals, sobre Argentona o escrites per argentonins, no volem oblidar les que tenen aquest caire però referides a altres municipis de l'entorn de la nostra vila. En aquest cas ens referim a Mataró i volem aquí ressenyar dos llibres que ens expliquen la seva història, un d'ells publicat recentment i un altre que, encara que més antic, té en comú amb el primer el seu contingut, tractat però amb un llenguatge molt diferent.

Fa uns quaranta anys va veure la llum per primera vegada una obra que recollia en dos volums la història de Mataró (*La ciutat de Mataró*). Font de consulta obligada per historiadors locals i comarcals l'únic "inconvenient" que presentava era el seu actual exhauriment, conseqüència de la seva bona acollida. L'autor, Joaquim Llovet, va rebre l'encàrrec de revisar i actualitzar el llibre per tal de procedir a la seva nova publicació per part de la Caixa Laietana, entitat que anualment convoca el Premi Iluro de Monografia Històrica i que el mateix Llovet ha guanyat en cinc ocasions.

Després d'uns anys d'intens treball, enguany podem tenir ja a les mans aquesta magna obra, enciclopèdica en el sentit que contempla aspectes tan variats com la demografia, l'urbanisme, l'economia, l'art, la política, etc. de la ciutat.

El text, precedit d'una presentació a càrrec d'Antoni Bonamusa, president de la Caixa d'Estalvis Laietana, i d'un pròleg de

l'autor explicant el lligam entre la seva obra de quaranta anys enrera i aquesta, s'estructura en deu capítols que, començant pel medi físic i els temps prehistòrics, acaben en el Mataró contemporani. Cal fer constar el desequilibri pel que fa a l'espai dedicat a cada període històric. Les primeres cent pàgines arriben fins al segle XV, mentre les cinc-centes restants ens parlen dels darrers cinc segles. Les raons són clares: el coneixement que tenim de les èpoques moderna i contemporània és superior al d'èpoques més reculades (fontes històriques més abundants...); a més, Joaquim Llovet ha treballat especialment la història local moderna, sobretot el tema del comerç amb Amèrica.

Cada capítol (a partir del quart n'hi ha un per cada segle), s'estructura en diferents apartats i porta com a títol allò més significatiu que en aquella centúria va caracteritzar la ciutat. Així, el VII es titula *El creixement fora muralla (segle XVII)* i passa revista al creixement de la vila, al seu desenvolupament

lupament econòmic, al govern de la població i als principals fets històrics que l'afectaren.

A més a més, i com a mostra de la rigorositat de l'autor, cada capítol finalitza amb l'explicació de les nombroses notes que el farceixen i que ens remetent a les també nombroses fonts consultades, bibliogràfiques i documentals.

Conclouen l'obra dos apèndixs, un d'ells sobre temes més curiosos i/o folklòrics com els emblemes de la ciutat (bandera i escut), la festa major i les Santes i les figures que acompanyen a aquesta festa (gegants, nans, àguila, momerota i drac); l'altre apèndix és un recull de mataronins notables ordenats cronològicament (del segle XVI al XX). Arrodoneix

■ LLOVET, Joaquim

■ *Mataró. Dels orígens de la vila a la ciutat contemporània*

■ Caixa d'Estalvis Laietana

■ Primera edició: Mataró, gener 2000

■ 624 pàgines

aquest recull un índex onomàstic al final del llibre.

Potser per abaratir la publicació (les fotografies, sobretot les de color, les encareixen) no abunda en el llibre les il·lustracions, repartides entre gràfics, fotografies o reproduccions de documents. De tota manera, aquesta mancança de "sants" no desmereix en absolut el contingut de l'obra, d'una rigorositat inqüestionable i digne successora de *La ciutat de Mataró*.

És aquest un llibre d'història en vinyetes, un llibre que va tenir un part llarg i dificultós però del qual n'ha resultat un fill magnífic. El seu caràcter pedagògic neix de l'activitat laboral dels seus autors, la docència. Ramon Salicrú és llicenciat en Història i professor de Ciències Socials i Artur Palomer ho és en Belles Art i dona classes de dibuix.

Des de l'anteriorment esmentada obra de Joaquim Llovet *La ciutat de Mataró* (1959) no s'havia endegat un projecte que recollís la història de la ciutat al llarg dels seus 2000 anys d'existència. Ramon Salicrú el va començar a fer "d'amagat", no buscant l'erudició, sense fugir de la rigorositat i amb la intenció de buscar paral·lelismes entre la història local i la general. D'això ja fa 25 anys. Un cop elaborat el text i sense perspectives de veure'l publicat de moment, va arribar a mans de l'Artur Palomer, conegut d'en

paraules, fent sorgir imatges que les il·lustressin. D'aquí ve el joc de paraules del títol del llibre: és una història de la ciutat que fundaren els romans amb el nom d'Iluro que uneix paraula i imatge, text acurat i il·lustracions en vinyetes fins arribar als prop dels mil dibuixos. No es tracta d'un còmic ja que els personatges varien contínuament, amb l'excepció d'un simpàtic rèptil de color verd que apareix sovint, tant acompanyant al pintor Viladomat en el seu estudi (pàgina 73), com saltant amb una senyera a la mà per celebrar l'arribada de la democràcia l'any 1975 (pàgina 141).

Un cop acabat el projecte, incorporant dades de l'evolució geològica de la zona per part de l'Eduard Martí, els autors van intentar publicar l'obra. Aquesta va ser molt elogiada per institucions i editorials diverses, però resultava difícil que veïés la llum. Entretant, el 1988, es va presentar als premis Baldiri i Reixac convocats per la Fundació Jaume I, guanyant el màxim guardó per a mestres i professors.

L'empenta decisiva per la publicació va donar-se finalment per part de diverses persones com Remigi Herrero, llavors regidor d'Educació de l'Ajuntament de Mataró, l'historiador Francesc Costa i Llorenç Soldevila, tots dos vocals del Patronat Municipal de Cultura i, sobretot, Josep Antoni

Pascual, administrador de Gràfiques Tria S.A. i membre del Consell Escolar Municipal. Així, les aportacions de la coneguda impremta mataronina i de diverses entitats locals (Ajuntament, Patronat de Cultura, Museu Comarcal) van permetre que el març del 1991 estigués a l'abast de tothom aquesta història de la ciutat.

Una presentació de l'alcalde Manuel Mas i un pròleg de l'escriptor Toni Cabré precedeixen les pàgines que pretenen sintetitzar la història de Mataró des de la prehistòria fins a les primeres eleccions democràtiques. Els diferents capítols segueixen la tradicional divisió del temps històric: prehistòria i història, essent aquesta darrera subdividida en temps antics i medievals i en edat moderna i contemporània. Evolució demogràfica i urbanística, art, economia, societat i fets polítics emplen cada capítol. El llibre acaba amb l'explicació de les notes que apareixen en algunes vinyetes, un recull cronològic de fets locals, una bibliografia i unes paraules dels autors que, modestament, diuen que tant de bo ajudi a "...desvetllar interès per conèixer la història de la nostra ciutat..." Creiem que així és. El fet és que maridar història local i vinyetes ha servit de precedent, ja que altres localitats veïnes han seguit el seu model (Canet de Mar o Llaveneres, per exemple).

■ SALICRÚ I PUIG, Ramon
PALOMER FERRER, Artur (Pal)

■ *Història Il·lustrada*

■ Gràfiques Tria

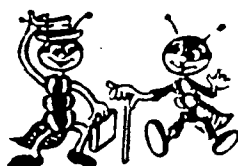
■ Mataró, 1991

■ 179 pàgines

Ramon per haver exercit al mateix centre escolar de Mataró, el GEM. I en Pal, tal com havia fet en Ramon, dedicà el seu temps lliure, calladament, a donar vida a les

GRANJA FORMIGA D'ARGENT

1 i 2

C/. Dr. Farrero, 16 - Tel. 93 797 00 71
C/. Puig i Cadafalch, 3 - Tel. 93 797 20 50
08310 ARGENTONA

FRUITES

Amselm Clavé, 12 ARGENTONA Tel. 93 797 09 30